

Naznanilo o sprejemu v škofijsko dijaško semenišče v Mariboru za šolsko leto 1925-26. V škofijsko dijaško semenišče v Mariboru se sprejmejo zdravi, dobro vzgojeni dijaki, zakonski sinovi dobrih krščanskih starišev, ki so z odličnim ali vsaj dobrim uspehom dovršili kak gimnazijski razred ali napravili izpit za prvi gimnazijski razred in ki se bodo po dovršeni gimnaziji posvetili duhovskemu stanu. Prošnje za sprejem se morajo vložiti najdalje do 31. julija potom pristojnih župnih uradov na škofijski ordinarijat v Mariboru. Prošnji se naj priloži krstni list, zadnje šolsko izpričevalo, ubožni list in zdravniško spričevalo. Višina letnih prispevkov se bo določila za vsakega gojenca posebej z ozirom na njegove premoženjske razmere in se bo v rešitvi prošnje naznanila. — Dečki, ki dobodo delali izpit za sprejem na mariborski gimnaziji ob koncu šolskega leta in ki mislijo prositi za sprejem v dijaško semenišče, se naj po dobro opravljenem izpitu v spremstvu svojih starišev, oziroma varuhov predstavijo semenškemu ravnateljstvu. Isto naj storijo po možnosti dijaki višjih razredov gimnazije, ki nameravajo prihodnje šolsko leto prositi za sprejem v semenišče. — Ravnateljstvo.

Naročniki, ki še niso plačali naročnine za »Naš dom«, dobijo, kljub zadnjemu posebnemu opominu mesca maja, na izrecno prošnjo nekaterih izjemoma še 6. številko. Uprava namreč upa, da bo vendarle vsak naročnik plačal list, ki ga je naročil in ga v redu prejema. Obvestilo o dolžnem znesku in položnicu za plačilo je prejel vsak, ki ni z naročnino v redu. Prosimo torej slednjič, da vsak zamudnik brezpogojno poravnava dolžno naročnino; onim pa, ki tega ne storijo niti do 30. 6. 1925, lista ne bomo več pošiljali, a zanj dolžni znesek bomo izterjali. — Uprava »Našega doma«, Maribor, Aleksandrova cesta 6 I.

Samomor v Vurbergu. V četrtek, dne 28. maja, je nenadoma neznan kam izginjal tukajšnji posestnik Jožef Črno iz Krčevine. Drugi dan so ga domači otroci našli v gozdu obesenega. Možu se je najbrž zmrčal um, ker je imel bolezen v glavi. Leta 1920 je bil izvoljen za predsednika tukajšnje Samostojne kmetijske stranke, ki je pa pod njegovim vodstvom za večno zaspala, vendar je še v njegovo hišo zmirom zahajal »Kmetijski list.« Vun iz naših hiš z brezverskimi listi!

V spanju skočil skozi okno in se ubil. Iz Ptuja smo prejeli to-le žalostno vest: Gojenci ljubljanskega moškega učiteljskega šola napravili izlet v Ptuj. Med izletniki je bil tudi gojenec tretjega letnika, mladostni Vladimir Pirnat. Ob drugi uri ponoči je iz neznanega vzroka skočil skozi okno prvega nadstropja iz hiše števil. 18 na Ljutomerski cesti v Ptuj. Padel je tako nesrečno na glavo, da je radi poškodb umrl.

V Arčici se je vršil na binkoštni pondeljek lep shod SLS. Poročal je g. dr. Vebler. Udeležba je bila izvanredno velika. Zerjavovi priganjci so skušali z medklici zagovarjati protiljudsko politiko demokratske klike, a so morali pred stvarnim izvajanjem govornika obmolkniti.

Neprevидno ravnanje z orožjem. Na binkoštno nedeljo dopoldne je 16letni trgovski vajenec P. v Moškanjcih v šali ustrelil soseda Jožefa Vidoviča. Ustreljeni je prišel k P. in ga prosil, naj mu da lovsko puško, da ustreljivo vrano, ki je letala okoli hiše. P. je res prinesel iz hiše lovsko puško in v šali nameril na Vidoviča, rekoč: »Ali te bi?« V tem trenutku se je puška sprožila in Vidovič se je zgrudil smrtno zadet v glavo ter je po preteku pol ure umrl.

Žalostno in veselo iz Smartna pri Slovenjgradcu. Zadnji močni nalivi so zahtevali tudi v naši nadžupniji smrtno žrtev. Zvečer se je vračal posestniški sin Franc Plevnik iz Slovenjgradca na svoj dom. Ker je bila Mislinja močno narasla, je siromaku v temi na mostu zmanjkalo tal, padel je v deročo Mislinjo in utonil. Z nesrečno smrtjo sina je zadela bridka usoda njegovo bolno mater. — Na veseli gostiji so se spomnili veseli svatje dijaške kuhinje in darovali v ta namen 800 kron. Naše bralno društvo je meseca majnika vprizorilo krasno uspešno igro »Klavdija.«

V Št. Ilju pri Velenju je dne 11. maja t. l. umrl vzorni posestnik Pavel Dolinšek v starosti 51 let. Bil je občinski odbornik, delaven član načelstva naše posojilnice in trden somišljenik SLS. Bolezen je dobil v vojni, ko pa je domu prišel, ni mu dala pridnosti miru, sam brez pomočnikov je izrgolal dva orala starega vinograda in z zlahtnimi trsji nasadil. Ko bo pričel trs roditi, Pavel ne bo ga mogel piti, plačilo mu hoče Bog podeliti. Zapustil je vzorno obdelano in tudi s sadnim drevjem zasajeno posestvo ter vdovo z osmimi otroci. Blag mu spomin in bodi mu zemlja lahka! Vdovi pa izrekamo naše sožalje!

Pogreb g. kanonika Bohanca v Šmarju pri Jelšah. Kakor ropar se je prikradla smrt v našo župnijo predzadnji pondeljek, dne 25. maja in nam ugrabila našega duhovnega očeta mil. g. kanonika Ivana Bohanca iz naše sredine. V njem se izgubila cela dekanija dobrega očeta, posebno so pa prizadeta naša kat. društva. Rajni je bil celo vrsto let predsednik in tudi častni član našega prosvetnega društva, predsednik pripravljalnega odbora za Katedriški dom itd. Kratkotrajno, pri vseh dobrih delih je bil na razpolago, najsiho osebno ali z dobrim svetom. V kratkih dneh boleznij je večkrat p. navijal, da hočja volja ne dopušča, kakor slutim, da bi daroval zlato sveto mašo in blagoslovil v Šmarju tako potreben Katedriški dom, katerega smo nameravali otvoriti na dan 27. julija, torej ravno dva meseca pred zlato sveto mašo. Da naš gospod kanonik ni užival ljubezni in spoštovanja samo pri nas Šmarčanih, je pokazal veličastni pogreb v četrtek, dne 28. maja. Ves trg je bil poln ljudi iz raznih krajev. Za velikim številom duhovnikov so nosili krsto šmarski Orli z lepim špatirjem, katerih veliki prijatelj in dobitnik je bil rajni. Sprevod se je razvil okoli cerkve in po trgu na pokopališče. Spreveda se je udeležil tudi g. sreski poglavar z uradnim štom in požarna bramba. Pri odprtjem grobu je zapel šmarski cerkveni pevski zbor. Tako nas je zapustil g.

Mamica!

daj mi zopet čudovite »Toro« prsne karamele, ki mi vedno dobro deajo. Iz pet raznih zdravilnih zelišč, učinkujejo na prebavo in proti prehlajenju, pri tem so popolnoma neškodljivi, imajo fin okus ter stanejo samo 3 dinarje pri vsakem trgovcu.

kanonik ali njegovi nauki in delo pa naj pri nas živita in rodita obilen sad.

Umrl je v Št. Petru pod Sv. gorami tamošnji trgovec in posestnik g. Joško Černelč. Rajni je bil iz znane Černelčeve hiše. Zapušča vdovo s tremi otroci. Bodi mu zemlja lahka, celi rodbini Černelč naše sožalje.

Orjunaši se lasajo med seboj. Te dni se je vršilo v Beogradu zborovanje orjunašev iz cele naše države. Pri tej priliki so se ti junaki nasilja hudo zlasali med seboj. Ena skupina orjunašev se je izrekla za politiko sporazuma, ki jo zastopa opozicija, drugi in to pred vsem hrvatski in vojvodinski orjunaši pa so za Pašiča in Pribičevića. Orjunaši iz Slovenije so bili po pretežni večini za politiko sporazuma. Ta spor v vrstah svoječas Zerjavove in Pribičevićeve orjunaše hudo boli ljubljansko »Jutro.« Zerjavovo »Jutro« ugotavlja ob sklepu orjunaškega zborovanja v Beogradu, da bo ta razkol med orjunaši upropastil celo to organizacijo.

Povišanje poštnih pristojbin. S prvim junijem je stopilo v veljavo povišanje poštnih pristojbin. To povišanje zgleđa takole: Za tiskovine se zviša pristojbina od 20 na 25 par za vsakih 50 gramov ali del te teže, istotako tudi za blagovne vzorce, za poslovne papirje in za mešane pošiljke. Vendar pa ostane za blagovne vzorce najmanjša pristojbina 50 par; za poslovne papirje se najmanjša pristojbina zviša od 80 par na 1 dinar. Za priporočene pošiljke se priporočnina zviša od 2 na 3 D; isto velja za povratnico in za izplačilno potrdilo pri oddaji pošiljke. Ekspresnina za pisemske pošiljke se zviša od 2 na 3 D, za pakete pa od 5 na 6 D. Obvestnina znaša odslej 50 par, dostavnina za vrednostna pisma tri dinarje. Izplačilna za nakaznice do 50 dinarjev se zviša od 20 na 50 par, za nakaznice od 50 do 1000 D od 50 par na 1 dinar, za nakaznice od 1000 do 5000 dinarjev pa od 1 na 2 dinarja. Za poizvednice se zviša pristojbina od 2 na 3 dinarje. Pristojbina za pisma in dopisnice ostane neizpremenjena. Za inozemstvo se zviša pristojbina za tiskovine od 40 na 50 par za vsakih 50 gramov ali del te teže; istotako za blagovne vzorce in za poslovne papirje. Glede tiskovin pa velja za čehoslovaško republiko tuzemski pristojbenik; priporočnina se tudi za inozemstvo zviša od 2 na 3 D, ekspresna pa od 4 na 6 D.

Nov civilen geometer. V Celju je otvoril g. geometer Franjo Smid civilno geometersko pisarno. S tem bo prav gotovo ustrezno mnogim strankam, ki sedaj niso mogle dobiti geometra. Pisarno ima v Zavodni 66.

Dopisi.

Jarenina. Resnicoljubni dopisnik »Kmetijskega lista« se je to pot obregnil ob voditelja kmetijske podružnice v Jarenini. Prepričani smo, da je dopis napram gg. dekanu in Zupaniču le podlo obrekovanje. Jasno je, da sta oba omenjena gospoda storila za ljudstvo v enem letu več dobrega zastonj, kakor pa znani dopisnik kot plačani agitator ves čas. Sicer so vsi dosedanji njegovi dopisi prava oslarija. Povsod vidi samo krivico. Parkrat je blodil o vislicah, sedaj sanjari o kajhi in o peklju. Svoj čas je premuštraj celo spovednika, ki ga je v boleznij sprevidel. Naše ljudi smatra za klerikalne generale, ki plačujejo vse premalo dohodninskega davka itd. Jezi ga, da se za njegove čenče nihče ne zneni, posebno ker ga celo njegovi somišljeniki obojajo, češ, da jim je le v kvar. Svoj značaj je najlepše pokazal s tem, da je ob volitvah rohnel proti Pivkovi stranki, Sokolom v čast pa razobesil trobojnico. Kako tudi ne, saj mu je sinko navdušen sokolaš! Čudno, da letos nič ne pohvali gorečo molitve Sokolov ob večernem zvonjenju, kar je lani še pohvalno beležil.

Vurberg. S čudom opazuje naše revno ljudstvo, ki je nekdaž lahko kupilo krmo pri tukajšnji graščini, da je zamoglo prerediti svojo živino, koliko krme se zvozi od tukajšnje graščine na Ptujski dvor in Ravno polje in to leto za letom, kljub temu, da bi po odloku agrarne reforme že s 1. oktobrom 1923 mogli biti travniki delno razdeljeni med majhne posestnike. Ker bo že od tega kmalu dve leti, vprašamo agrarno direkcijo v Ljubljani, ali ji je znano, da se odloki tukaj ne izvršujejo. Graščina tujezemca si redi poln hlev lepe živine, ko si siromaki ne morejo ene ali dve kravici prerediti. Zadnje dni je bila baje zopet nekaka revizija, pa kakor se sliši, zopet v grajski kleti, kjer gospodje pri dobrem vincu odločujejo maksimum zemlje tako, da ostane zmirom vse graščini, siromaku pa nič.

Kapela—Murščak. Na naš dopis v zadnjem Slovenskem Gospodarju sta nam poslala Mihael Kovačič in Martin Misja sledeče pojasnilo: Dne 16. maja t. l. je šel narednik Kralj po Murščaku, srečal fante, stoječe v gručah, ter sunil s koločcem Mihaela Kovačiča, ne da bi pozdra-

vil, nakar mu je Kovačič rekel, da se je v vojaški službi slabega obnašanja naučil. To je razjezilo Kralja, ki je po tretji osebni poslal Kovačiču obvestilo, da ga bo pretepel. Kovačič je dne 17. maja, ko se je vračal z narednikom Kraljem od maše, istega vprašal, kedaj ga bo tepel. Nato je narednik izdrl sabljo in udaril Kovačiča. Ta udarec je dal povod, da je Kovačič v sili reagiral in sta se prijel. To vidič Martin Misja, ki je bil precej v ozadju, je na prigovarjanje drugih, da oba spravi narazen, šel, da oba nasprotnika razdvoji. Kralj je pa še Misja udaril in šele potem Misja narednika. Ni res, da bi narednik imel kake poškodbe na obrazu, pač pa ima iste Kovačič. — To od Kovačiča in Misje podpisano, a od uredništva omiljeno izjavo priobčujemo v pojasnitev v premislek g. naredniku Kralju.

Zalec. Našega vrliga župana g. Vinko Vabič ml. in celi občinski odbor je mariborski veliki župan odstavil in imenoval za gerenta g. Franca Šusteriča. Nove volitve bodo že 20. junija t. l.

Šmarje pri Jelšah. Na mesto venca na grob preč. g. kanonika Ivana Bohanca je daroval preč. g. Franc Korošec nadžupnik pri Sv. Križu na Slatini, 150 din., in č. g. Martin Goligranc, kaplan v Trbovljah, 200 din. za kat. dom. Hvala lepa! Posnemanja vredno!

Laško. Prežalostno narodno in moralno pretokost že imajo dopisniki »Domovine«, da bi jim v poštenem listu kot je »Slovenski Gospodar«, odgovorjali. Ne odgovarjamo jim, pozovemo jih samo, da svojemu gostobesedičnemu dokažejo tudi dejanja. V zadnji »Domovini« se dopisnik čudi, kako more trgovec g. Rudolf Dergan imeti v svoji službi člana Orla in mu grozi bojkot. Vsak zaveden slovenski trgovec mora pač tako pisarenje v težkih časih za obstoj trgovskega stanu obsojati. Se bolj ga bomo pa na željo tega dopisnika obsodili mi s tem, da bomo obiskovali trgovine, ki so naše, ki imajo uslužbenca našega mišljenja in slednjič nepristranske. Skrajno pa bomo prezirali trgovine, kjer se rekrutirajo orjunaši in pred vhodom in ob izhodu iz trgovine pozdravljajo z izzivalnim »Zdravo!« Kdor je sovražnik Slovencev, mi ne rabimo njegovega blaga, on ne našega denarja! Nadalje pozivamo vse dopisnike »Domovine«, ki so pisali o slabem gospodarstvu bivših občinskih odbornikov občine Sv. Krištof, da imenoma navedejo tiste člane, ki so vedoma na osebno korist izkoristili občinsko blagajno in to vsaj v teku enega meseca. Sicer so pri poštenih ljudeh vsi ti navadni lažnjavci in grdi obrekovalci. G. Mihael Hrastnik je bil že več let sosvetnik okrajnega zastopa Laško. Pred dnevi je dobil odlok, da je te časti razrešen. G. Hrastnik je bil eden najdelavnejših mož okrajnega zastopa, kar so mu tudi nasprotniki priznali. Toda eno napako je imel: Načelnik SLS je in tudi poštenjak. Strogo je pregledoval račune in nekaterim sokolsko kosmato vest izpraševal. Te vrste ljudi pa demokrati ne marajo. Gospodje demokrati: Vrgli ste svoje karte in padli so sami črni Petri, ki vam kličejo: Dosti se prizadevate, a le eno je potrebno! Premislite namreč, da vam gre pšenica v klasje, ako jo boste pa želi, je drugo vprašanje!

Gospodarstvo.

POLJEDELSKI KREDITI.

K vladnemu načrtu zakona o poljedelskih kreditih je v imenu Jugoslovskega kluba govoril poslanec dr. Kulovec in je s svojim govorom zbudil veliko pozornost.

Najprej je povdarjal, kako rado se govori, da je nad 80 odstot. prebivalstva naše države kmetjskega stanu. To je res, a ta resnica se omenja večinoma samo iz las-kajočih namenov, dočim se od strani vlade veliko premalo skrbi za kmetijstvo. To pomanjkanje skrbi kaže najprej naš državni proračun. Znaša okroglo 10 milijard dinarjev, če pa prelistamo poglavje, ki govori o kmetijstvu, vidimo, da je za pospeševanje kmetijstva ustavljenih komaj 200 milijonov dinarjev. To je pač tako malenkostna svota v primeri z milijardami, ki gre do za druge stvari, da se ne more reči, da država v zadostni meri podpira najvažnejšo in temeljno panogo našega narodnega gospodarstva. Poleg budgetnih sredstev je treba imeti, če hočemo, da bo naše kmetijstvo napredovalo in se spopolnjevalo, na razpolago tudi dovolj kapitala. Brez kapitala ni strojev, ni melioracij, brez kapitala ni napredovanja v živinoreji, ne v semeno gojstvu, ni regulacij rek, ni vseh stvari, ki pomenjajo napredovanje in spopolnjevanje kmetijstva in ki se morejo izvršiti le, če je na razpolago dovolj kapitala. Država tudi v tem pogledu doslej ni storila ničesar. Pokrajine v naši državi, ki so v kmetijstvu kolikor toliko bolj napredovale, so v tem pogledu tudi šle za naprednejšimi državami na zapadu in na severu in so si skušale nabaviti potrebni kapital za izboljšanje svojega gospodarstva s tem, da so se oprijele onih organizacij, ki so povzdignile v teh državah kmetijski stan na najvišjo stopnjo. Začele so snovati organizacije dolžnikov, to je kreditne organizacije, ki naj bi oskrbele kmetom potrebni kapital za zboljšanje njihovega gospodarstva, obenem pa odpravile v naši državi odušstvo, ki je držalo in v nekaterih pokrajinah še drži kmetijski stan v svojih rokah. Te kreditne zadruge, ki so nastale po vzgledu drugih držav, so zbrale precejšnje svote kapitala, s katerim so našemu kmetijstvu znatno pomagale. Te kreditne zadruge so v mnogih krajih popolnoma uničile odušstvo, pod katerim je skozi desetletja ječal naš kmet. Imamo pa obširne pokrajine v državi, kjer še obstoja naturalno gospodarstvo ali pa, kjer se naturalno gospodarstvo šele razvija v denarno gospodarstvo. Tam ni takih zadrug in tam za spopolnjevanje kmetijstva narod nima kapitala in je za to izročen na milost in nemilost v roke odušerom. Ali ni sramota, če so v državi kraji, kjer morajo kmetje plačevati za kapital, ki ga potrebujejo za zboljšanje svojega gospodarstva po 30,